

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сент.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сент.

Многохваљена немачка „организација“

Оно што је у овом рату чинило снагу Немачке, поред њеног централног положаја, јесте њена чувена организација целокупнога друштвеног и државног живота у правцу припреме једног будућег рата. Она је извођена у току деценија до крајњих савремено могућих граница. Најзад она је добила облик у коме се појединац потпуно губи; личност у њој ништа не значи, она је само један број, један зубац те огромне друштвене и државне машине. Немци су објавили да су пронашли камен мудрости, па су због тога себе прогласили „нацијом богом изабраном“ чија је мисија да „организује“ цео свет, себе „надљудима“, који имају да заповедају у свима крајевима света, а свога кајзера за „посредника“ између Бога и људи, који има да извршује закон божји.

Све се ово тврдило, дрскошћу парвениа, у сред Европе и народима чију су цивилизацију асимилирали и који су им били и који ће им остати учитељи. Рад на овој друштвеној и државној организацији отпочео је последњих деценија и уместе да буде сретство она је истакнута на степен идеала не само друштвеном и државном животу него и појединцу. Немци се тиме особито поносе као народ, а појединац не налази ништа зазорно и за себе понижавајуће што је у друштву сведен на један број, на један зубац у машини, без своје воље, без своје иницијативе.

Ова дресура у домаћем и друштвеном васпитању у Немачкој узела је за правило речи Флоберове из *Искушења Св. Антонија*, где извесне животиње још у ларвеном стању кажу: „Ако хоћеш да будеш срећан, држи главу што можеш ниже“, и то се у целој Немачкој да не само осетити него и оком на сваком кораку видети.

Такав се ред, на који се ми никако нисмо навикли, заводи данас у Србији, где се дух друштвене слободе и независност појединаца цене као највећа људска добра. Услед ове противности сукоби су неизбежни и врло чести, а казне због ремећења овог њиховог реда биће страховите. Деценије су нам већ

донеле вести о одметању генерала Вешовића у гору, о вешању многих српских грађана што је код њих нађено оружје, символ личне независности и слободе, о пуњењу шума старовремским „хајдуцима“ и т. д.

Ова много хваљена организација немачка, као свака организација, чију вредност принципиелно нико не одриче, имала је много својих добрих страна које су се корисно испоиле у овом рату. Али та добра нису дошла толико од саме организације као такве, колико од дуге припреме за рат. Иначе рат би требао да буде одавно свршен у корист Немачке, што у ствари није случај, а Немци су од своје организације баш то и очекивали.

„Организација“ је нарочито на Вердену требала да положи испит. Ту су само на неколико километара бацане огромне снаге у „људском материјалу“, како се они изражавају у духу своје организације, да заузму неку тачку или пробију фронт. Благорећи само личној иницијативи и прегнућу француских војника које „напред креће“ љубав према слободи и Отаџбини, Немци су кошени као снопље и њихови многобројни покретни зидови, покретали један за другим, које у једно држи само дисциплина, ма колико страшни изгледали из далека, падају као лесе пред одушевљеним отпором који им даје француски војник растркан по заклонима рововским и кога на томе месту не држи страх од дисциплине него љубав према Француској.

Савезници чија друштвена и државна организација није била упућена искључиво у смеру поковања света и његовог организовања по принципу „изабраног народа божјег“, били су у почетку рата изненађени и доволно неспремни. Али за цигло две године, у потпуном жеку рата, а не на миру од 40 година као Немачка, организовали су рат тако, да су данас несумњиво превазишли куд и камо савршенство многохваљене „немачке организације.“ Доказ је потпун неуспех на Вердену, који бију пет месеци, садашњи порази на свима фронтима које и сами признају, јер се не могу кривити. Ево једне организације заиста

дивљења достојне!

Немци који су себе сматрали надљудима почињу увиђати сада да нису не само надљуди, него да нису још ни људи, управо да су сада у стадијуму „људи у ларвеном стању.“ D.

СИТУАЦИЈА

Политичка

Услед великих нереди, који готво свакодневно избијају у великим градовима Немачке, као и услед непријатељског држања многих немачких листова пољској канцелара Ветманн Холвег сматра се да је уздржан. Један део немачке штампе води енергичну кампању против нека свалујући на њ кривцу за све недаће, кроз које пролази немачки народ. У једној брошури, која се тајно растура тврди се, да је оскивање лиге „часног мира“ у главном дело канце-

лара, који предвиђа скори слом немачког царства. Најменовање Хелферихово за вице-канцелара коментарише се као сиремање последника Ветману Холвегу.

Ратна

Док руске трупе у свима правцима и на свима фронтима гоне непријатеља завођући му нове и нове поразе, огромна појачања руска пристижу у Галицију. Држи се да Руси нажеравоју предузети на Дњестру офанзиву најширих размера, која би непријатељу задала самртни ударац. Руси се све више приближују Ковелу, чије је становништво већ евакуисано.

На фронту јужно од Соме било је само омањих операција. Немци су обновили нападе на фронту Вердена.

Талијани су стално у напредовању.

БУГАРИ У МАЋЕДОНИЈИ

XII

Док је војска бугарска и читава ордија бугарских комита народ свлачила и до просјачког штапа довела, догле бугарске државне власти спремише план докусуривања, ако је у опште што имаовине народу остало. Прво почеше са „добровољним“ прилозима за бугарски Црвени Крст. Прилози су давани по већ одређеној суми; за тим „добровољни“ прилози за породице поинулих војника, „добровољни“ прилози за инвалидски фонд и најзад „добровољни“ прилози за помоћ држави ради набавке опреме војсци. Сви грађани без разлике имовног стања морали су давати наметнуту суму. Протеста није смело бити. Ако би се који усудио ма шта рећи, тај би одмах допао затвора и тек пошто би дуплу суму положио био би пуштен. Но сем ових чуда и покора власти су отпочеле са купљењем пореза. Претходно сазнавши да је од стране српских власти разрезан порез, нареде општинским властима да одмах приступе купљењу истог. Како су други крајеви прошли није нам познато, али да су Ресан, Охрид, Струга, на чак и Подградац, где није ни купљен порез од стране Срба, морали одмах покупити порез и предати га бугарским властима — потврђено је.

Пошто је са плачком у народу свр-

шено, власти отпочну другу акцију. На име: спремили су неку врсту меморандума, који су морали сви грађани потписивати. У њему је изнето: како је српска војска вршила насиље и бешчастила женскиње; како су политичке власти терорисале „бугарско становништво и како су невиђене муке под српским режимом подносили. По селима су купили потписе и не казујући сељацима за шта су. У околним варошима сам је окружни начелник позивао прваке и објашњавао им потребу потписа. У Битољу су се неки противили, али су најзад морали пристати. У Охриду Никола Маневић, Стеван Маневић, Дамко Хаџић, Стеван Радич, отказали су да потпишу, услед чега су у хапсени без хране лежали, све док најзад нису свој пристанак дали. Милана Несторовића, бив. председника општине у Струзи, чим је почео доказивати излишност купљења таквих потписа одвели су из Струге и дан дањи се не зна где је. Исти је случај са Крстом Стрезовићем из Ресва. Интересантно је да су представници бугарских власти приликом купљења ових потписа у Куманову и околини, грађанима тврдили да су ти потписи за аутономију Маџедоније. Појава карактеристична за данашње време.

Бугари су са овим потписима отпочели одмах по својој уласку у српску

Оросди -- БакЦентрала:
Краља Ираклија бр. 5.**ПАЖЊА СРПСКОЈ ВОЈСЦИ****Оросди -- Бак**Филијала:
улица Венизелос бр. 4.

Препоручује:

Све врсте конфекционе робе.
Велики избор одела, шешира и т. д.
Разноврсно кухињско илако и порцеланско посуђе.
Све по цени врло умереној и утврђеној.
Прима српски новац по дневном курсу.
Услуга брза и тачна.

У СОЛУНУ ЈЕ ЈЕДИНА ФРАНЦУСКА
ФИРМА ЧИЈЕ ЈЕ СЕДИШТЕ
У ПАРИЗУ, УЛИЦА
ЛАФАЈЕТ 126.

ОРОСДИ-БАК

ЦЕНТРАЛА:
Улица Краља Ираклија бр. 5.
ФИЛИЈАЛИ:
Улица Венизелос бр. 4 где се говори српски
улица Венизелос бр. 8,
и улица Игњатија број 14.

Препоручује:

Своје велико стовариште
најбољих вина и ликера.
Велики избор разних конзерви, бисквита, чоколада, теста, саука, масла и т. д.
Цене су врло умерене и утврђене.
Прима поручбине и набавља све артикле.
Услуга брза и тачна.

улица Венизелос бр. 8.
Филијала:**Оросди -- Бак****ПОСЕТИТЕ РАДЊУ „ОРОСДИ-БАК“**улица Игњатија бр. 14
Филијала:**Оросди -- Бак****Д. АМУДИЈАН**

Хирург — зубни лекар

Са зубне клинике у Паризу

Специјалиста за болести уста и зуба и извршује све модерне зубно-техничке радове.

Најсавршеније блумбрање зуба итд.

29. кеј „Победе“ испод ресторана Вердена. 7—12

Д-р Александридес

специјалиста за унутарње болести. — Управник болнице за заразне болести

Прима сваког дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35 — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у своме стану улица престолонаследника Ђорџа бр. 35 — упоредна ул. са булеваром краља Константина

ЗУБНА КЛИНИКА

Д-р СОТИРИ КОНТУЛИ

Препоручује своје услуге свима Србима. Лечи по најсавршенијој методи болести уста и врши све зубно-техничке радове.

— ГОВОРИ СЕ СРПСКИ —

Атеље се налази на углу улица: Игњатијеве Мегас Александра бр. 1, у близини општег. 20—

ЗУБНА КЛИНИКА

ЈОВАНАН ХАЏИ-ВАСИЛИЈА

Једини зубни лекар, доктор медицине изучавао специјално болести уста и зуба.

Атеље се налази улица Кеј бр. 49, поред самог мора.

Трамвајска станица улица Свете Софије. 7—20

Велика златарска и јувелирска радња**Исака Р. де Ботоја**

СОЛУН

улица Венизелос бр. 76.

ОГРОМАН ИЗБОР: САТОВА, НАКИТА и ДРАГОГ КАМЕЊА

ЈЕДИНО СТОВАРИШТЕ
ЧУВЕНИХ САТОВА
„ЗЕНИТ“

Цене су умерене и строго утврђене.

Пушите увек и свугде најукусније
цигарете из фабрике**САЛОНИКА**

Цигарете Салоника добиле су на светској међународној изложби у Сан-Франциској

прву највећу награду и златну медаљу

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Фабрика улица Цимиски бр. 8. 49 50

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„АТЛАС“

Ники дин 1—, Елпис 0-30, Аристократ 0-65, Генедже 0-50, Македонски 0-35.

Продају се свугде

ФИЛИЈАЛ УЛИЦА ВЕНИЗЕЛОС 12.

ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

38—15

Најпријатније одмориште у Солуну

БАШТА БЕЛА КУЛА

Највећи ресторан — чувена кујна

УВЕК УКУСНА и СВЕЖА ЈЕЛА

РАЗНА БЕЛА И ЦРНА ВИНА, МИНЕРАЛНЕ ВОДЕ — ПРИМЕРНА ЧИСТОТА

ДИВНО УКРАШЕНИ РЕСТОРАН У СЈАЈНО

ОКРЕЊЕНОМ ПАРКУ

Свако вече од 8 до 11 музика за среће вечере. — У самом парку концерти и биоскопске представе. Сваког дана две представе. Прва од 7-9 а друга од 9-12 увече.

УЛАЗНИЦА 0-55 ДИН. 11—20